

Slovenija

Republika Slovenija

Predsednik: Borut Pahor

Predsednik vlade: Janez Janša (marca zamenjal Marjana Šarca)

Prosilcem za azil je bil zavrnen dostop do mednarodne zaščite; begunci in migranti so bili prisilno vrnjeni na Hrvaško. Pandemija covid-19 je močno prizadela oskrbovance domov za starejše, v katerih je bilo največ smrtnih žrtev. Pravica do mirnega zbiranja je bila ogrožena.

Pravice beguncev in prosilcev za azil

Prosilcem za azil, ki v iskanju mednarodne zaščite skušajo v državo vstopiti na nereguliran način, še naprej ni bil dovoljen dostop do azila in so bili prisilno vrnjeni, pogosto v skupinah, na sosednjo Hrvaško. Takšni kolektivni izgoni so v nasprotju z načelom nevračanja, ki državam prepoveduje vračanje v državo, kjer obstaja resna nevarnost kršitev človekovih pravic. Varuh človekovih pravic je novembra kritiziral ravnanje oblasti glede stotin prosilcev za azil, ki so bili v nečloveških razmerah pridržani v Centru za tujce v Postojni, nekateri pred deportacijo na Hrvaško. V tem času so obstajala poročila o razširjenem nasilju in zlorabah s strani hrvaške policije.

Upravno sodišče je decembra razsodilo, da so oblasti kršile pravico kamerunskega državljana, da zaprosi za azil, ko je bil brez postopka vrnjen na Hrvaško in posledično v Bosno in Hercegovino. Sodišče je ugotovilo, da so oblasti ignorirale njegovo prošnjo za azil in v nasprotju z domačo zakonodajo in pravom EU niso zagotovile prevajanja, pravne pomoči ali ocene tveganja mučenja v primeru vračanja.

Vrhovno sodišče je avgusta razsodilo, da je pospešeno vračanje migrantov in prosilcev za azil na Hrvaško na podlagi dvostranskega sporazuma med državama iz leta 2006 zakonito. Primer je bil predan v presojo ustavnemu sodišču.

Vlada je decembra parlamentu predlagala spremembe zakona o tujcih in zakona o mednarodni zaščiti, ki bi prosilcem za azil, beguncem in migrantom še naprej omejeval dostop do zaščite.

Nasilje nad ženskami in dekleti

Opredelitev posilstva v Kazenskem zakoniku RS je še naprej temeljila na uporabi sile, grožnji s silo ali prisili in ne na privolitvi, kar je v nasprotju z mednarodnim pravom in standardi človekovih pravic. V okviru širše reforme kazenskega zakonika je ministrstvo za pravosodje predlagalo odpravo uporabe sile kot pogoja storitve kaznivega dejanja, vendar predlog ni temeljil na modelu soglasja.

Pravica do zdravja

Pandemija covid-19 je močno prizadela stanovalce domov za starejše, ki so predstavljali skoraj 60 odstotkov vseh smrtnih primerov. Ministrstvo za zdravje je bilo v prvem valu tarča kritik, ker se je odločilo proti osamitvam in hospitalizacijam okuženih oskrbovancev v zdravstvenih inštitucijah in se je namesto tega zanašalo na vnaprejšnjo zdravniško oceno še neokuženih glede potencialne smiselnosti hospitalizacije. Ocena je bila izvedena v domovih,

domnevno brez vednosti ali soglasja pacientov in je morda nekatere prikrajšala za bolnišnično oskrbo. Domovi za starejše so morali sami ustanoviti lastne izolacijske enote, ki niso imele prostora, tehnične opreme in usposobljenega osebja in zato bolnikov niso mogli ustrezno zaščititi, hkrati pa so tvegali, da bodo okužili tudi druge stanovalce in osebje.

Ministrstvo za zdravje je avgusta objavilo nov osnutek zakonodaje o dolgotrajni oskrbi starejših za obravnavo vprašanja nezadostnih nastanitvenih in oskrbnih zmogljivosti za naraščajočo starejšo populacijo.

Diskriminacija

Romi so se še naprej spopadali z razširjeno diskriminacijo, visoko stopnjo brezposelnosti in socialno izključenostjo. Številni so še naprej živeli v ločenih naseljih z neustreznimi bivanjskimi pogoji, brez pravne varnosti nastanitve in brez dostopa do vode, elektrike, sanitarij in javnega prevoza.

Marca je Evropsko sodišče za človekove pravice v večinski odločitvi, ki je večinoma prezrlo praktične ovire, s katerimi se soočajo neformalna romska naselja glede dostopa do osnovnih storitev, odločilo, da Slovenija ni kršila pravic dveh romskih družin, ker ni zagotovila dostopa do vode in sanitarij. Družini sta trdili, da je njihovim skupnostim dosledno onemogočen dostop do javne oskrbe z vodo na podlagi življenja v neformalnih naseljih. Sodba je postala pravnomočna septembra po zavrnitvi pritožbe na velikem senatu sodišča.

Pravica do zbiranja in združevanja in ter svoboda izražanja

Med protivladnimi demonstracijami med majem in decembrom je policija izvajala naključna preverjanja identitete ter pridržala in kaznovala nenasilne protestnike zgolj zaradi nošenja provladnih plakatov. Novembra so oblasti občutno zvišale globe za organiziranje in udeležbo na javnih shodih v nasprotju s splošno prepovedjo zbiranja, ki je s prekinitvami veljala večino leta.